

Wijers

maken? Dat zal vervolgens ook de maatvoering en de timing bepalen van eventuele maatregelen die genomen kunnen worden. Op zichzelf zou het eigenaardig zijn als het kabinet bij voorbaat maatregelen uitsloot. Tegelijkertijd zou het even eigenaardig zijn als we op basis van de kennis die wij nu hebben, maatregelen aankondigden. Dat we hierover serieus zullen nadenken, daarvan kan de geachte afgevaardigde verzekerd zijn.

De **voorzitter**: Ik stel vast, dat er in deze reeks verder geen vragen zijn. Hiermee zijn wij aan het eind van het vragenuur gekomen. De heer Leers moet bepalen of hij zijn vragen schriftelijk dan wel volgende week mondeling stelt.

Aan de orde zijn de **stemmingen over drie moties**, ingediend in het debat over **bestrijdingsmiddelen**, te weten:

- de motie-Van Ardenne-van der Hoeven/M.B. Vos over terugdringing van het gebruik van schadelijke chemische bestrijdingsmiddelen (21677, nr. 28);
- de motie-M.B. Vos over het versneld herbeoordelen van 25 stoffen (21677, nr. 29);
- de motie-Huys/Ter Veer over het versneld herbeoordelen van milieubezwaarlijke middelen (21677, nr. 30).

(Zie vergadering van 21 mei 1996.)

In stemming komt de motie-Van Ardenne-van der Hoeven/M.B. Vos (21677, nr. 28).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, het AOV, de groep-Nijpels, de RPF, de SGP, het GPV, GroenLinks, de SP en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-M.B. Vos (21677, nr. 29).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de SP, de RPF, de SGP, het GPV, de groep-Nijpels, het AOV en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de

overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Huys/Ter Veer (21677, nr. 30).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, D66, GroenLinks, de SP, de RPF, de SGP, het GPV, het AOV, de groep-Nijpels en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over twee moties**, ingediend in het debat over het **MEOB**, te weten:

- de motie-Van der Hoeven c.s. houdende het verzoek om af te zien van verplaatsing van het MEOB naar Den Helder (24400-X, nr. 102);
- de motie-Middel over onderzoek naar efficiëncywinst en werkgelegenheidsimpulsen (24400-X, nr. 103).

(Zie vergadering van 21 mei 1996.)

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

De heer **Middel** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De fractie van de Partij van de Arbeid stemt tegen de motie op stuk nr. 102 van collega Van der Hoeven c.s., omdat deze motie de deur naar Den Helder voor het Marine elektronisch en optisch bedrijf dichtdoet. De fractie van de Partij van de Arbeid wil dat deze deur wijd open blijft staan, want de weg naar Den Helder moet bewandeld worden door hetzij het MEOB hetzij een paars interservicebedrijf voor hoger onderhoud. Juist dat laatste verdient een serieus onderzoek, dat tot nu toe niet heeft plaatsgevonden, maar dat binnen drie maanden afgerond kan zijn.

Mevrouw **Van der Hoeven** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Als de door het CDA ingediende motie niet wordt aangenomen ± daar ziet het naar uit ± komt de vraag aan de orde wat het CDA met de motie-Middel gaat doen. De motie-Middel is weliswaar minder vergaand dan die van het CDA, maar zij neemt ook de doelmatigheid en

de interservicegedachte als uitgangspunt. Dat is goed, want de hele krijgsmacht wordt immers getoetst op doelmatigheid.

Het CDA wil de vorming van een interservicebedrijf onderzocht zien op basis van de juiste aannames. In de gevoerde debatten is overtuigend aangetoond dat Den Helder niet de meest doelmatige oplossing biedt, ook niet qua werkgelegenheid. De laatste brief van de staatssecretaris is ook niet overtuigend en zij geeft geen antwoord op de vragen die in de motie-Middel staan.

Voorzitter! Met de eventuele aanneming van de motie-Middel is het voorgenomen besluit in feite van de baan. Er moet nieuw onderzoek komen over de meest doelmatige...

De **voorzitter**: Wilt u uw inbreng beperken tot het leveren van een stemverklaring. Ik vind dat u nu verder gaat dan dat en dat is niet toegestaan.

Mevrouw **Van der Hoeven** (CDA): Ik kom tot een afronding. Bij het onderzoek wordt geen optie uitgesloten. Als de heer Middel...

De **voorzitter**: Dit is geen stemverklaring. U bent voor of tegen en dat geeft u summier aan, zonder te polemiseren.

Mevrouw **Van der Hoeven** (CDA): In het dictum staat de zinsnede "totdat onderzocht is welke efficiëncywinst en welke werkgelegenheidsimpulsen worden bereikt bij de vorming van een interservicebedrijf voor hoger onderhoud". Dat laat alle opties open en dat wil het CDA. Daarom zullen wij voor de motie-Middel stemmen. Als er een andere invulling aan het dictum wordt gegeven, moet er een andere motie komen.

De **voorzitter**: Dit was geen stemverklaring!

In stemming komt de motie-Van der Hoeven c.s. (24400-X, nr. 102).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de groep-Nijpels, de CD, de SGP, het GPV, GroenLinks, de SP en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Voorzitter

In stemming komt de motie-Middel (24400-X, nr. 103).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, het CDA, GroenLinks, de SP, de RPF, de SGP, het GPV, de groep-Nijpels, het AOV, de CD en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

(Applaus van de tribune)

De heer **Hoekema** (D66): Voorzitter! Hoe legt de staatssecretaris de zoiest aangenomen motie-Middel uit? Deelt hij de overweging van mevrouw Van der Hoeven, dat aanneming van deze motie inhoudt dat de verhuizing van het MEOB naar Den Helder van de baan is?

Staatssecretaris **Gmelich Meijling**: Voorzitter! Uit de stemverklaring van de heer Middel heb ik begrepen dat ik langs de ene kant en langs de andere kant in Den Helder een bedrijf zal worden gevestigd. In die zin leg ik de motie uit. Het is niets nieuws. Ook in mijn brief ben ik van die optie uitgegaan.

Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend bij de behandeling van de **Raming**, te weten:

- de motie-Poppe over een sollicitatieplicht voor ex-kamerleden (24680, nr. 10).

(Zie vergadering van 21 mei 1996.)

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de SP en GroenLinks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over twee moties**, ingediend bij de interpellatie-Poppe over **steunverlening aan Philips**, te weten:

- de motie-Poppe over het onderling concurreren van gemeenten om bedrijfsvestigingen (24726, nr. 1);
- de motie-Poppe over een rapportage over de precieze gang van zaken bij de subsidie aan Philips (24726, nr. 2).

(Zie vergadering van 21 mei 1996.)

In stemming komt de motie-Poppe (24726, nr. 1).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fractie van de SP en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Poppe (24726, nr. 2).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fractie van de SP en het lid Hendriks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Gemeentelijke herindeling in de samenwerkingsgebieden Midden-Brabant, Breda en Westelijk Noord-Brabant en in een gedeelte van de samenwerkingsgebieden Zuidoost-Brabant en 's-Hertogenbosch (24571)**, en over:

- de motie-Oedayraj Singh Varma c.s. over een pilotproject Europese gemeenten (24571, nr. 61).

(Zie vergadering van 23 mei 1996.)

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

□

De heer **Van Heemst** (PvdA): Voorzitter! De PvdA-fractie zal het amendement-Van den Berg op stuk nr. 41 steunen, waardoor een zelfstandig voortbestaan van Woudrichem en Aalburg is verzekerd. Nu de gemeente in het land van Heusden en Altena er niet in zit dat had onze voorkeur wordt met het zelfstandig blijven van deze twee gemeenten een verdedigbare uitkomst bereikt.

Wij zullen onze stem ook uitbrengen voor het amendement-Schutte op stuk nr. 15, waardoor de kern Heimolen, met een kleine correctie die in het debat is aangemerkt als fraai belwerk, onderdeel blijft vormen van de gemeente Woensdrecht. Rond Bergen op Zoom is daarmee een duidelijke keuze gemaakt om kernen te laten zitten bij

de moedergemeente. Dat betekent, consequent doorredenerend, dat ten noorden van Bergen op Zoom de kernen Lepelstraat en aanverwanten volgens ons moeten meegaan met de gemeente Halsteren. Wij zullen het amendement-Van der Vlies op stuk nr. 52 dan ook niet steunen.

Wij steunen wel het amendement op stuk nr. 25 van collega Stellingwerf. Daarmee wordt rond Werkendam in het Biesboschgebied een wat andere indeling geregeld dan in het wetsvoorstel is opgenomen.

Wij zullen niet onze steun geven aan het amendement op stuk nr. 49 van collega Van der Vlies. Ook in het debat is immers vastgesteld dat daarmee uiteindelijk niet het voordeel voor het nationaal park de Biesbosch ontstaat, dat hij met zijn amendement beoogde na te streven.

Ten aanzien van het amendement op stuk nr. 22 gaan wij ervan uit dat een nadere afweging door de provincie Noord-Brabant kan worden gemaakt als het gaat om het grensbeloop tussen de kern Hazeldonk en de A16-zone. Die nadere afweging moet volgens ons plaatsvinden als definitief vaststaat waar het HSL-tracé komt te liggen. Tegen de minister van Binnenlandse Zaken zeg ik dat die beslissing los staat van de kosten.

Wij steunen twee amendementen van collega Verhagen. Dat betreft allereerst zijn amendement om de zittingsduur van de nieuw te kiezen gemeenteraden niet te laten uitstrekken tot een periode van bijna vijfentwintig jaar, maar daarin een knip aan te brengen, zodat wij te maken krijgen met twee keer een zittingsduur van ongeveer tweeënhalf tot drie jaar. Wij denken dat daarmee heel praktisch zaken kan worden gedaan op een punt waar de Tweede Kamer zich al bij meerderheid via een motie over heeft uitgesproken rond de gemeentelijke herindeling Schouwen-Duiveland. Bovendien steunen wij zijn amendement op stuk nr. 51. Daarmee zal volgens ons bij een gemeentelijke herindeling op een betere en meer praktische manier worden omgegaan met de opheffings- en stichtingsnormen voor basisscholen.

Uiteindelijk zullen wij het wetsvoorstel met de daarin aangebrachte wijzigingen met overtuiging steunen, en wel om drie redenen.

De eerste reden is dat dankzij de inzet van de staatssecretaris met dit